

lovice, 414
 fabriki odbiti. lasti. zapadno-jevnorej z-eraj na bnowa a tih izgub. ddelku ogsrke
 u. Na mi če- rduk edvče- e nas-
 sovrāž- on a- posku- Trajni zaja. nojster f.
 ka.
 lno se
 advoj- aj no- ožaja; žel-
 Ruse vjeli lidve smo 7 mož- Smo- 1 mož- ruski lastili e po- a ba- Se- lyja e na- l pod nszky rtlje- tur- z na- kraja onov- speh. h pri ja in ške. česar
 šefa
). Iz
 eph.

Zapadno bojišče. Armada princa apprechta. V bojni pokrajini Somme je živo artillerijsko delovanje na straneh čez dan naprej. Angleški sunek vzhodno od Guendecourta vdril je v matni širokosti v naš najprednejši jarek, bil pa s protisunkom popolnoma nazaj obložen. Francozi so napadli jutraj in kjer postojanke zapadno od Saillij in so zavrnjeni južno-zapadno vasi s svežim siskom. — Armada prestolona- ednika. V Argonah in na obeh bregovih ase je artiljerijski ogenj mestoma oživel. Vzhodno bojišče. Fronta princa Leopolda bavarskega. Zapadno od Lucka bili so se z ljutim artiljerijskim ognjem pri- njeni močni napadi v oddelku Zubilno- tury pod težkimi izgubami za sovražni- Delni sunki ob južni železnici proti Brody- mberg in ob Graberki so se isto- izjalovili. Znatne ruske sile vporabile so za globoki ali brezuspešni napad ob Na- vki med Lipnico Dolno in Sko- rochy; tudi tukaj smo zamogli sovraž- prizadeti težke izgube. — Fronta nad- vde Karla. V Karpatih zavrnili so nena- bataljoni pri razširjenju svojega uspeha Smotrecu protinapade ter so vjeli 3 rje in 381 mož. Na D. Gomanu vzele bavarske čete v naskoku več ruskih jarkov. dno od Kirlibabe bili so pri napa- nih bojih avstro-ogrskih regimentov ruski isunki zavrnjeni. Število vjetih Rusov sa čez 1000 mož. Južno-zapadno od Dor- Watre potisnile so zvezne čete nasprot- ožaja; preko doline Neagra.

Bojišče v Siebenbürgenu. Boji rumunski meji trajajo naprej. Balkansko bojišče. V Cerna- delku na obeh straneh Broda niso imeli ti, ponoči ponovljeni napadi nobenega us- ōha; tudi delni sunki pri Gruniste in verno od Nidze Planine bili so pod timi izgubami sovražnika zavrnjeni.

Prvi generalkvartirnojster Ludendorff.
 Krvavo odbiti napadi Rusov.
 avstrijsko uradno poročilo od torka.

K.-B. Dunaj, 17. oktobra. Uradno se nes razglāša:
 Vzhodno bojišče. Fronta nad- vde Karla. V obmejnih prostorih južno Hermannstadta in Kronstadta al je boj nespremenjen. V gorovju Gōr- ny se drži rumunski odpor. V gozdnih arpatih in južno od Dnjestra bili posamezni sunki Rusov zavrnjeni. — anta princa Leopolda bavarskega. Bitke Narajowki in v Wolhyniji trajajo naprej. Južno Lipnice Dolne naskočile so ruske vožice do noči proti postojankam nemških ōh; ali vse je bilo zamān. Rusi so pustili naši roki 36 oficirjev, 1900 mož in 10 stroj- ih pušk. Sovražni navalni so se ponovili ljub velikanskim izgubam trikrat, južno Zaturcy pa celo 10-krat. Sovraž- ni nikjer prodr. Naše čete so dosegle polni eph.

Italijansko in južno-vzhodno bojišče. Ničesar pomembnega.
 Namestnik generalštabnega šefa pl. Höfer, fml.

Nemško uradno poročilo od torka.

K.-B. Berlin, 17. oktobra (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:
 Zapadno bojišče. Fronta vojvode Albrechta. V mnogih točkah fronte ži- vno patroljsko in topovsko delovanje. Ob rnti prestolonaslednika Rupprechta stale so postojanke čez dan na obeh straneh omme pod močnim artiljerijskim ognjem, a katerega smo krepko odgovarjali. Pri boju per sovražne baterije služili so izborno naši talci. Napadi so se vršili zvočer severno reke vti naključni črti od Guidcourta in ally. Pri Guidcourtu razbil se je naval zatvornem ognju. — Naša bojna letala se

strelila so 6 sovražnih letal. — Fronta nemškega prestolonaslednika. V Champagnij bil je en francoski sunek se- verno od Le Momila zavrnjen.

Vzhodno bojišče. Fronta princa Leopolda bavarskega. Zopet je bila fronta armadne skupine Linsingen in ona Böhm-Ermolli ob Narajowki pozorišče zmagovitega odpora močnih sovražnih napadov, pri katerih so Rusi brez vsacega uspeha mno- žice ljudi žrtvovali. Proti postojankam grofa Bothmer naperjeni artiljerijski ogenj po- višal se je do največje ljutosti. — Fronta nadvojvode Karla. En dne 15. oktobra na- pravljjeni sunek Rusov se je izjalovil.

Siebenbürsko bojišče. Položaj je nespremenjen.

Balkansko bojišče. V Dobrudsi nič novega. Ob makedonski fronti bili so na- padi zavrnjeni.

Prvi generalkvartirnojster Ludendorff.

Italijanski vojni parnik „Libia“ težko poškodovan.

K.-B. Berlin, 17. oktobra Wolffova pisarna poroča:

Eden naših podmorskih čolnov je dne 7. oktobra v Srednjem morju italijansko zava- rovano križarko „Libia“ s torpednim strelom težko poškodoval.

Lahka zavarovana križarka „Libia“ ima dolgost 104, širokost 14, globokost 5-5 me- trov, 3800 ton velikosti in okroglo 300 mož posadke.

Avstrijsko uradno poročilo od srede.

K.-B. Dunaj, 18. oktobra. Uradno se danes razglāša:

Vzhodno bojišče. Fronta nadvojvode Karla. Na ogrsko-rumunski meji se vče- raj ni dogodila nobena sprememba. Vzhodno od Kirlibabe zavrnile so naše čete več ruskih napadov. Ob Bystrici Zolot- winski boji prednjih straž. — Fronta princa Leopolda bavarskega. Severno- vzhodno od Bolsowca na Narajewki po- lastile so se bavarske čete neke močne ru- munsko-ruske postojanke; pri temu so odvzele sovražniku 2 oficirja, 350 mož in 12 stroj- nih pušk. Ob zgornjem Serethu bil je neki ruski napadalni poskus v kali za- tušen. V Wolhyniji počival je boj.

Italijansko bojišče. Včeraj zve- čer napadle so znatne sile Italijanov na Monte-Testo-Renta-hrbtu in severno od viska Pasubio. Hrabri branitelji zav- rnili so napad krvavo. Na posameznih mestih fronte Fleimstala in Dolomitov ter na kraški visoki planoti je bilo artiljerijsko delovanje deloma jako živahno.

Južno-vzhodno bojišče. V Al- baniji nič novega.

Namestnik generalštabnega šefa pl. Höfer, fml.

Nemško uradno poročilo od srede.

K.-B. Berlin, 18. oktobra (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Fronta pre- stolonaslednika Rupprechta. Artiljerijski

Mytilene.
 Grški otok Mytilene se je najprve odpovedal kraljevi vladi v Atenah in se pridru- žil nam nasprotni puntarski vladi izdajalca Venizelosa. Vsled tega pa se je pričelo na Mytilenu hudo pomanjka- nje razširjati. Tako na primer ne prihaja nobene moke več. Položaj prebivalstva je naravnost obupen. Na otoku se nahaja 70.000 grških begun- cev iz Male Azije, od katerih je več ko 50.000 oseb odvis- nih od javne milodarsčine. Prinašamo sliko tega sicer krasnega grškega otoka.

boj je dosegel do severno od Somme v širokem oddelku znatno silo; med Le Sarsom in Guendecourtom napadli so Angleži, od Lesboenfa do Rancourta pa Francozi proti večeru. Naš uničevalni ogenj na napolnjene naskočne jarke sovražnika izjalovil je napad že v početku na obeh straneh Rancourta- L'Abbaye. Pri Quendecourtu prišlo je do ljutih bližinskih bojov, v katerih so bile naše po- stojanke polno obdržane. Iz pokrajine od Morvala in Rancourta prodirajoči Francozi bili so po težkem boju zavrnjeni. V Saillij je nasprotnik vsilil. Boj je tam še v toku. Ob strani glavnega napadalnega mesta pri Thie- pvalu, Courcelletu in Bouchavesnesu niso sunki napadalca nobenega uspeha prinesli. — V zračnem boju podleglo je pet sovražnih letalcev. — Armada nemškega prestolo- naslednika. Na vzhodnem bregu Maase živahno delovanje topov.

Vzhodno bojišče. Fronta princa Leopolda bavarskega. Po izgube polnem izjalovljenju močnih infanterijskih napadov proti fronti zapadno od Lucka omejil se je sovražnik na živahni infanterijski ogenj proti avstro-ogrski postojanki pri Zajicyu se- verno-zapadno od Zalossa. Napadajoča infan- terija bila je pod težkimi izgubami vsled ogn- nja v svoje jarke nazaj odbita. Na zapadnem bregu Narajowa zapadno od Herbutowa naskočili so po izdatnem artiljerijskem učin- ku bavarski bataljoni rusko postojanko in so dobili 2 oficirja, 350 mož ter 12 strojnih pušk. — Fronta nadvojvode Karla. Ob Bystrici Zolotwinski izjalovil se je en napad proti naši naprej potisnjeni postojanki. — V Karpatih stala je visočina Ludowa pod moč- nim topovskim ognjem. V oddelku Kirlibaba bili so sunki zavrnjeni.

Bojišče v Siebenbürgenu. Ne- spremenjeno.

Balkansko bojišče. Zapadno že- leznice Bitolj-Florina bili so sunki za- vrnjeni.

Prvi generalkvartirnojster Ludendorff.

Spomin slovenskega mornarja

na svoj dom in njegova goreča ljubezen do svoje rodne mu zemlje.

„Zrinyi“, 15. oktobra 1916.

Bodi tisočkrat pozdravljena, lepa zelena Štajerska, ti blažena zemlja, ki hraniš v sebi toliko lepih spominov na moje srečne mla- dostne dni!

Minulo je že mesec dni, odkar sem se poslovil od Tvojih zelenih planjav, prijaznih gričkov in senčnatih gozdičev. Potrtega srca sem se podal na široko morje, kjer pojejo topovi svojo smrtonosno pesem. In takrat, ob pogledu na Tvoje milo obličje, se mi je krčilo srce ob misli, če ni morda zadnjikrat, da gledam v Tvoje nežne slovenske oči, če li ni morda usoda tudi zamē postljala hladen grob v morskih valovih, poleg mojih hrabrih tova- rišev, ki spavajo svoje večno spanje v ne- skončnih globočinah. Nihče jim ne kali kr- vavo zasluženega miru in morje jim prepeva svojo tužno pesem. A kaj bi človek plakal sem si mislil, saj se borim za ljubo domovino, po kateri hrepeni izdajalski sovražnik. Tud'

Ansicht von Mytilene.

on ve, kako lepa je slovenska zemlja, poželjivo stega svoje umazane roke po njej — a strašno se bo opekeli. — Vse to sem pomislil in z navdušenjem sem se popeljal proti jugu, kjer se peni lepa Adria. Ze od daleč sem zagledal vojno ladjo „Zrinyi“ — mojo drugo domovino. Ponosno plava morski kolos po razburkanih valovih, kakor da bi se zavedal, koliko zla je že prizadjal sovražnikovi deželi. Italijansko mesto „Sinigaglia“ ve veliko povedati o njegovem obisku. Par ur je minilo in že sem se nahajal na krovu tega orjaka. Okrog in okrog morskara — tesno mi je postalo pri srcu in domotožje se me je polastilo. Sedel sem na krovu in lahak večerni veter mi je hladil moj utrjeni in od strašne južne vročine razbeljeni obraz. Zamisljeno sem gledal proti severu, kjer se razprostira lepa Stajerska. Bog ve, kedaj te bodem zopet videl! Se traja krvavi bojni ples, največji, kar jih pozna svet in ravno sedaj pejoje topovi najstrašnejše svojo mrtvaško pesem. Še nas čaka trdo delo, še marsikatera vroča kri bo prelita za domovino, a to nas ne straši, hrabro se bodemo borili za sveto stvar, vsi do zadnjega moža, „zmaga ali smrt“ je naše geslo.

Ker bi pa še vendar radi, kar je nas Slovencev na naši ladji, brali slovenske knjige, da ne pozabimo tu v tujini svoje mile govore, prosimo vse rodoljubne Stajerce in Stajerkice, da nam pošljejo kaj slovenskega beriva. Vsak Slovenec in Slovenka, ki se zaveda, kolikor moramo pretrpeti v blagor domovine, bo rad ustregel naši skromni želji in poslal par slovenskih knjig na naslov: Alojz Ferik, S. M. S. „Zrinyi“, Pola.

Na željo darovalcev bodemo knjige tudi returnirali.

Vsem Slovenkam in Slovencem pošiljajo srčne pozdrave z daljnega morja: Bootsmannmaat Rojnik, Maschinenquartier-Meister Ula g a, Maschinengast Gradišnik, Franc Šinkovec, Globušek, Jerman in drugi Slovenci z „Zrinyi“-ja.

Izpred sodišča.

Veleizdajalski proces v Sarajevu.

Z a g r e b, oktobra 1916. Poroča se: Dne 23. oktobra prične pred sarajevskim okrožnim sodiščem veleizdajalska razprava zoper 38 obtožencev. Ko so bili ob priliki avstro-ogrške ofenzive iz banjalškega procesa znani spisi in izkazi medtem padlega srbskega majorja Kosta Todorovića v Loznici najdeni, bile so vse tam navedene osebe zaprte. Proti največjem delu teh oseb vršila se je razprava že v Banjaluki. Postopanje proti 38 obdolžencem se je iz banjalške razprave izločilo in proti njim naročilo zdaj posebno razpravo. O tej bodemo svoječasno poročali.

Nevarno govoričenje.

G r a d e c, 17. oktobra. Kontrolor neke graške fabrike Avgust O r e h o w s k y iz Holsenschau na Češkem bil je pred deželno sodnijo zaradi nekega izraza, ki je vseboval prestopke zoper javni red in mir po § 305 k. p., obsojen na dva meseca zapore.

100.000 kron kazni.

O l u m u c, 14. oktobra. Pred tukajšnjo okrajno sodnijo imela sta se fabrikanta Bertold Heller in Leopold Husserl zaradi navijanja cen zagovarjati. Obsojena sta bila vsak na denarno globo 100.000 kron ali 10 dni zapore.

Tuberkuloza.

Tuberkuloza, to zavratno in nevarno zlo, je ena pogostejših in najrazširjenjših boleznih človeškega rodu. Prav kakor kuga se razprostira čez mesta in dežele, popade mlade in stare, ubožne in bogate, visoko stoječe in priproste ljudi. Ena sedmina vseh smrtnih slučajev gre tuberkulozi na rovaše.

Najbolj v nevarnosti so slabo rejeni, od dela vpehani in v nezdravih odnošajih živeči

ljudje; oni so pa prva žrtev bacila tuberkuloze, povzročitelja te bolezni.

Prav to je tudi vzrok, zakaj se v vojnih časih pomnoži število tuberkuloznih obolelih. Mnogi se bodo iz vojske vrnili s to boleznijo, in sicer taki, ki so zdravi odšli na bojno polje in ki so si v vojski nakopali tuberkulozo, kakor taki, ki se jih je že prej lotila kal boleznijo, pri katerih se je pa tuberkuloza stoprav v vojski očitno razvila. Napor in pomanjkanje, ki jih povzroča vojska, nerednost in nesnaga, ki se tu pa tam pojavlja, silno pospešuje razširjanje tuberkuloze.

K sreči je tuberkuloza ozdravljiva bolezen. Celo za tuberkulozo težko oboleli, ki so jih svoj čas smatrali za izgubljene, so v stanu ozdraviti, če se jih pravočasno odveže dela in napora in nastani v zdraviliščih, kjer se skozi nekaj mesecev v čistem solnčnatem zraku, pri popolnem telesnem in duševnem pokoju skrbno hranijo in zdravniško oskrbujejo. Tuberkuloze se torej lahko rešimo. Žalobog so razmere take, da so imeli doslej le premožni bolniki priliko ozdraviti, dočim so bili nepremožni prepuščeni svoji žalostni usodi. Ali je to pravično? Ali je človeško in dostojno?

Ne, in še enkrat ne!

Vsakomur, ki ima nesrečo, biti tuberkulozen, bi morala marveč biti dana prilika, da ozdravi. Radi tega je tudi vsakdo dolžan, pripomoči k rešitvi tuberkuloznih.

Na koga pa naj bi se bolj obračala naša skrb, kakor na one nesrečnike, ki so si v vojski nakopali bolezen, na vračajoče se vojščake. Zanje, ki so za nas trpeli in prelivali kri, bije naše srce.

Rešitev tuberkuloznih pa ni le sveta dolžnost napram našim bližnjikom, s katero odplačamo dolg svoje hvalečnosti, ona je marveč tudi v lastnem interesu vsakega posameznika. Ne le ljubezen do bližnjih, tudi zdravje samoljubje nam veleva rešitev tuberkuloznih, kajti tuberkuloza je silno nalezljiva bolezen! Jetični so nam vsem trajno nevarni; z bacili, ki se nahajajo v njih izvtrkih in ki prehajajo potom teh v zrak, okužujejo druge ljudi z tuberkulozo. Osobito mali in najmanjši otroci so vedno v nevarnosti, da zapadejo tuberkulozi, dokler se jetičniki prosto gibljejo in izvršujejo svoj poklic. Koliko otrok umre za škrofuloznimi obolenji žlez in kosti, za vnetjem možganske mreže, porebrnice in potrebnišnice, ne da bi si večina ljudi bila na jasnem, da so vsa ta obolenja le posebna vrsta tuberkuloze, povzročene po okužbi z bacili iz pljuči tuberkuloznih bolnikov.

Če torej tuberkuloznim omogočimo, da ozdrave, ne varujemo le sami sebe, temveč tudi svoje otroke in vnuke.

In ravno sedaj je čas, poseči vmes in preprečiti, da vračajoči se tuberkulozni vojaki ne zanesejo gorja v svoje rodbine! Odvrniti je treba nevarnost, ki preti po tuberkuloznih vojakih in ob enem poskrbeti, da ti ozdravijo in zopet pridobe svojo delazmožnost. Država se mora postaviti na čelo te akcije in vsakdo mora sodelovati. S tem poskrbimo tudi za bodočnost naše domovine, ki je toliko časa zaostajala v boju proti tuberkulozi. Sedaj hočemo pred vsem rešiti in ozdraviti naše vojake in ko bodo ti ozdravljeni, ostanejo nam v vojski ustanovljene naprave kot važen pripomoček za bodočnost in za čas miru. Dr. Crusius.

Razno.

Kdo je kriv? Zgodilo se je na Spodnjem Stajerskem par slučajev, ki bi jih bilo javno zabeležiti in komentirati, to pa istotako iz javnih interesov, morda celo iz patrijotičnih nagibov. Žal, da se dandanes ne more tako prosto dihati, kakor zahtevajo to človeške pljuče. Naša duša podobna je danes ptičku kanarčku, zaprtemu v tesni kletki... In prokleto prebrisano mora tiček zapeti, da mu kdo kljunčka ne zamaši... Zgodilo se je pa par slučajev in v interesu patrijotičnih čustev, pa tudi v interesu vseh drugih od slavnih oblasti zasledovanih stremljenj leži, da se o njih govori. Kajti od priprostega ljudstva se

v resnici ne more zahtevati, da bi postalo modro pri čitanju večinoma v precej nerazumljivem slogu pisanih plakatov. Ljudstvo je m o ž — v boju in doma pri stradanju. Ljudstvo je otrok — v svojih naravnih čustvih. Ravno zaradi tega je ljudstvo mnogokrat pred kazensko sodnijo, brez da bi v svojem naravnem čustvu vedelo, kaj je storilo ali zakrivilo. Špekulant v vojni ve pač dobro, da ga za more spraviti njegovo oduševstvo v ječo. Ali priprosto ljudstvo ne more razumeti, da je človeško pravo različno od juridičnega, da je paragraf kaj drugega nego to, kar smatra poštena duša za prav... Ko bi tega ne bilo, potem bi se ne zgodili slučajji, o katerih se zdaj mnogo govori, čeprav se ne piše mnogo o njih. Pred kazensko sodnijo je bilo na primer mnogo oseb kaznovanih, ker so pečate raz domačih mlinov strgali in s tem prestopke zoper gotove paragrafe izvršili. Neki žličinski nesrečnej je celo orožnika ustrelil, ki mu je hotel po naročilu oblasti domači mlin zapečatiti. Mi obojamo iskreno taka dejanja in „Stajerc“ je bil tudi edini slovensko pisani list, ki je ljudstvo pravočasno svaril, da naj ne pušči pečate pri miru, da naj ne krši strogo postavo, da naj se uda itak dovolj modri oblasti. Žal, da nas niso vsi ubogali, marveč so se pustili raje od svojih čustev zapeljati. Zdaj imajo ti nesrečnejši škodo. In vendar niso sami krivi. Prišli bodoje časi, ko se bode krivdo tega ali onega mirno in brez strasti ter tudi brez paragrafov ocenjevalo. Takrat pa se bode tudi po pravih krivicah povpraševalo. Kdo je kriv?? Danes ne moremo tega preiskovati. Ali to je gotovo, da je tisti najboljši kriv, ki ima največ vpliva na ljudstvo. Ta bi moral v teh resnih časih ljudstvo podučevati, izobraževati, mu raztolmačiti mnogokrat prav tajnostna pota oblasti... Ne gre se tukaj za stranko, za politične cilje in za javno veljavo; o tem smo raje tih. Ali ponižno priznamo, da imamo v naših krajih na priprosto ljudstvo največ vpliva duhovnik in učitelj. Nam do moverni ni prazna beseda; nam patrijotizem ni egoistična dekoracija. Zato bi ravno več častiti gospodje duhovniki in tudi cenjeno učiteljstvo prosili, da naj ljudstvo vsako postavo in naredbo natančno raztolmači. Kajti le tako se bode zanikernost glede postav, pa tudi brezmiselnost preziranje oblastvenih odredb odpravilo ali pa vsaj omejilo. Krasna je duhovniška in učiteljska služba! Naj bi se torej tudi v tem patrijotičnem oziru vporabljal.

Iz bojišča se nam piše: „Vojna pošta 381, dne 15. oktobra 1916. — Dolgo ni bilo od nas štajerskih strelcev nič slišati! Sedaj pa bolj krepko udrihamo po Taljanih! Dokaz temu so najvišja odlikovanja, s katerimi so bili naši fantje zopet odlikovani. Feldvebel Ogorelec M. iz Sv. Barbare, z bronasto, zngfirer Metličar iz Podvnce št. 102 z bronasto, korporal Možina z malo srebrno, Lovrec M. iz Sv. Andraža z bronasto in še mnogo drugih. Taljan si bode zapomnil, kaj velja mlada štajerska kri!“

Vojni oderuh, ki toži državo. Pred kratkim je razglasila državna sodnija svoje odločitev glede tožbe lemberskega trgovca Jakoba Weitznerja; ta je kmetom njih zahteve, ki so jih imeli na državo za rekvirirane konje, za polovično ceno odkupil in je potem državo na plačilo tožil. Državna sodnija je pretrgala postopanje, dokler ne bode končano postopanje zaradi oduševstva, ki je proti „poštenjaku“ Weitznerju naperjeno.

Nevarni cigani. Posestniku Francu Olenšek v Gutendorfu pri Celju bila sta ena petelin in ena kokoš ukradena. To tatvino izvršila je iz pet glav obstoječa ciganska tolpa Roj. Takoj zapričeto zasledovanje tolpe po orožnikih vodilo je do aretacije v Pletrovčah, kjer so si cigani ravno kurjo juho kehal. Pri preiskavi so našli pri ciganih 1000 kron denarja. Ciganska tolpa Roj, ki je v Savinjski dolini že mnogo tatvin izvršila, tudi že večkrat sedela, bila je celjski okrožni sodniji izročena.

Umor orožnika. V bližini Oplotnice se je dne 12. t. m. krvavi čin odigral, kate